

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The version of the following full text has not yet been defined or was untraceable and may differ from the publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/111704>

Please be advised that this information was generated on 2021-06-20 and may be subject to change.

Lemuren

René ten Bos | Column

Sinds een week of wat weten we dat het de taak van de politieke leider is om over de eigen schaduw heen te stappen.

In de Romeinse onderwereld leefden de schaduwen van de geesten der gestorvenen. Ze werden 'lemures' genoemd. Een kermend gehuil was eigenlijk alles wat je van ze waar kon nemen. Tegenwoordig wordt het woord 'lemuren' vooral gebruikt om de aapachtige nachtdiertjes van Madagaskar aan te duiden. Maki's, indri's of vari's zie je ook maar weinig. Ze stappen – en daar gaat het om – eigenlijk nooit over hun eigen schaduw heen. Lemuren kunnen dat niet. Mensen wel.

Mensen zijn de echte sprookjesapen.

Iedereen die wel eens in de zon heeft gewandeld heeft, weet hoe moeilijk het is om over je eigen schaduw heen te stappen. Ik heb het laatst op Koninginnedag geprobeerd, maar het lukte me niet. Omdat in het woordenboek de uitdrukking 'over je eigen schaduw heen stappen' niet genoemd wordt, maar wel 'over je eigen schaduw springen', ben ik zelfs gaan springen. Vertrouw altijd op Van Dale. Maar hoe ik ook sprong, ik sprong nooit voorbij mijn eigen schaduw. Ik geef toe: het zag er een beetje absurd uit. Veel mensen dachten dat ik gek was geworden. Maar dat schijnt op Koninginnedag wel met meer mensen te gebeuren.

'Moeilijk' is dus het woord niet: het is onmogelijk. Iemand die over de eigen schaduw heen beweegt – of dat nu stappen of springen is, wil ik in het midden laten – doet dus iets onmogelijks. Toen onze politici na het wonderlijke akkoord over bezuinigingen elkaar wat al te opzichtig de hemel in prezen, deden ze dit omdat ze kennelijk echt dachten iets onmogelijks te hebben gedaan. Ze ontsnapten aan de Haagse schimmenwereld.

Het kwam natuurlijk neer op je reinste hagiografie. Heilig wordt degene die onmogelijke dingen doet: over water lopen, water in wijn veranderen of leprozen door handoplegging beter maken. Als je dit soort dingen probeert en het lukt, dan valt charisma als een sluier over je heen. Maar meestal mislukt alles en daarom bewonderen we de enkelingen die het wel lukt. Jezus of Jomanda bijvoorbeeld. Zij ontspringen het dodenrijk. Jezus natuurlijk veel meer dan Jomanda. Die laatste heeft immers te veel mislukte experimenten op haar naam staan, iets wat je van Jezus niet kunt zeggen.

Maar nu heeft een aantal politici het onmogelijke toch voor elkaar gekregen. De media reageerden opgetogen. Iedereen was gerustgesteld dat we onze triple A-status niet meteen kwijtraken. Bovendien was boze Geert even gederangeerd. Altijd mooi als de heiligen laten zien wie niet heilig is. Politiek en heiligheid – er zijn goede boeken over geschreven.

Maar hoe onmogelijk was het kunstje dat ze ons flikten nu echt? De oppermaki baalt een beetje van het vingerdiertje dat te lang in de verkeerde boomgaten loopt te boren op zoek naar akkoorden die er niet zijn. Hij gaat zijn zorgen dus rondzingen. Het lemurenrijk Den Haag veert op. Zoveel is er de laatste tijd niet gezongen. Het lijkt wel alsof alle lemuren ver van elkaar af zijn gaan wonen. Maar nu brengt de zang van de oppermaki de boel weer bij elkaar. De lemuren ontsnappen aan hun nachtelijke melancholie en springen naar hartenlust door de boomtoppen en over de grond. Ja, ze grijpen het moment. En ze schreeuwen allemaal hoe fijn het is dat ze over hun schaduw heen zijn gestapt.

Eigenlijk hebben ze gewoon een managementoplossing bedacht. We zijn getuige geweest van een staaltje conflicthantering waar adviesbureaus zich niet voor zouden schamen. De oppermaki is blij, maar de lemuren, zowel die in Madagaskar als die in Den Haag, sterven langzaam maar zeker uit. Geen politiek gekerm meer, alleen nog maar zonnig managementnieuws. We kunnen het over alles eens worden.

Ik las een ingezonden brief in de Volkskrant. De auteur beweerde dat het helemaal niet moeilijk is over je eigen schaduw te stappen. Ga 's avonds maar eens een wandeling maken en zie dan wat er met je schaduw gebeurt wanneer je langs een lantaarnpaal loopt.

Over je schaduw heen stappen, is dus niet onmogelijk. Vandaag de dag is er geen kunst meer aan.